

AUDIT COMMITTEE

Onderwerp Besluitpunten AC-bijeenkomst 21 januari jl. en
uitnodiging voor bijeenkomst raad – AC op 2 maart

Aan de leden van de raad

Telefoon 050 367 77 27	Bijlage(n)	Ons kenmerk	4838105
Datum 28-01-2014	Uw brief van	Uw kenmerk	

Geachte raadsleden,

Het audit committee heeft op 21 januari jl. vergaderd. Met deze brief informeren we u kort over wat daar besproken is. Het verslag van de bijeenkomst is zoals gebruikelijk naar de raadscommissie F&V gestuurd en zal op de lijst van ingekomen stukken worden geplaatst. Belangrijkste onderwerp tijdens deze vergadering was de bespreking van de plannen over de begroting nieuwe stijl vanaf 2016. Ook is het voorstel voor het uitvoeren van een stresstest in 2015 aan de orde geweest.

Begroting nieuwe stijl vanaf 2016

In eerdere bijeenkomsten van het audit committee was al geconstateerd dat de huidige vorm en omvang van de gemeentebegroting aan herziening toe zijn. De omvang van de begroting is met meer dan 450 pagina's wel erg omvangrijk en de huidige vorm sluit niet bepaald aan bij het digitale werken van de raad. Elders in het land zijn er al mooie voorbeelden van digitale begrotingen, waarbij veel meer gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die dat biedt. Wanneer over de vorm en inhoud wordt gesproken, dan komt ook de indeling van de begroting in programma's aan de orde. Omdat de begroting voor de raad een belangrijk sturingsinstrument is, is wettelijk vastgelegd dat de raad in grote mate bepaalt hoe die begroting eruit moet zien. Dan gaat het om de indeling in programma's (welke en hoeveel) en ook het autorisatieniveau, het niveau waarop de raad middelen beschikbaar stelt aan het college voor het realiseren van doelen, is hier een voorbeeld van.

In het audit committee is gesproken aan de hand van een presentatie van de concerncontroller over vijf thema's: de programma-indeling, het autorisatieniveau, de presentatievorm, de indicatoren en de betrokkenheid van AC en raad. Een werkgroepje bestaande uit medewerkers van concerncontrol, de concernstaf en de griffie hebben een en ander voorbereid en daarbij ook hun licht opgestoken bij andere grotere gemeenten.

Programma-indeling: Vergelijkbare gemeenten hebben ongeveer dezelfde indeling als Groningen. Begrotingen bestaan doorgaans uit 10 tot 20 programma's, sommige hebben er maar vijf of zes. Omdat de begroting nu een tamelijk logische indeling heeft is het voorstel om deze niet helemaal om te gooien, maar de programma's grotendeels zo te houden. Daarmee blijft ook de vergelijkbaarheid met vorige jaren grotendeels intact. Het voorstel is verder om een apart programma te maken van Onderwijs en het onderdeel jeugd toe te voegen aan het programma welzijn, gezondheid en zorg. Verder worden er nog enkele kleine wijzigingen voorgesteld.

Autorisatieniveau: als een van de weinige gemeenten autoriseert de raad op het niveau van veertig deelprogramma's, de meeste andere gemeenten autoriseren op programmaniveau. *(Uitleg over autorisatieniveau: de begroting bestaat nu uit 15 programma's, die weer zijn onderverdeeld in 40 deelprogramma's. Aan die programma's en deelprogramma's zijn doelen gekoppeld en ook budget, als middel om die doelen te kunnen realiseren. Het programma Werk en Inkomen bestaat bijvoorbeeld uit de deelprogramma's Werk en Inkomen. Als het college nu geld wil schuiven van het ene naar het andere deelprogramma binnen een programma, dan moet het een voorstel aan de raad voorleggen. Als het autorisatieniveau van de raad wordt bepaald op programmaniveau, dan hoeft het college in dit geval niet langer naar de raad, zolang de voor de deelprogramma's geformuleerde doelstellingen maar worden gehaald).*

De keuze voor het huidige autorisatieniveau is in het verleden gemaakt. Dat betekent ook dat raad en college op hetzelfde niveau autoriseren, terwijl ze eigenlijk verschillende rollen hebben. Het voorstel wordt dan ook gedaan om het autorisatieniveau van de raad vanaf de begroting 2016 op programmaniveau vast te stellen. Enerzijds is het de vraag of de raad er nu eigenlijk wel voordeel van heeft dat hij autoriseert op deelprogrammaniveau. Anderzijds sluit autoriseren op programmaniveau beter aan bij het strategische niveau waarop de raad zou moeten debatteren. Dat betekent overigens niet dat de raad niet meer over details gaat. Het is wel zaak om daar keuzes in te maken en je als raad te beperken. Bovendien zijn er wellicht andere en betere instrumenten (bijvoorbeeld betere indicatoren, inzicht in de vrij besteedbare middelen, inzicht in de veranderingen per programma in vergelijking met vorig jaar, inzicht in trends over meerdere jaren) waar de raad meer aan heeft dan autoriseren op deelprogrammaniveau en waar meer op ingezet kan worden.

Presentatievorm

Diverse andere gemeenten hebben de afgelopen tijd geëxperimenteerd met een nieuwe presentatievorm van de begroting. Dat is op zich ook logisch, want steeds meer gemeenteraden werken papierloos, dus ligt het voor de hand om een andere opzet te kiezen die meer gebruik maakt van de huidige digitale mogelijkheden. Presentatie in de vorm van een voor iedereen toegankelijke website is momenteel in opmars. Het audit committee heeft enkele begrotingen nader bekeken en noemt met name die van Zaanstad aansprekend. Ook de digitale begrotingen van Nijmegen en Amersfoort spreken tot de verbeelding. Vooralsnog zal er vanaf 2016 zowel een papieren versie als een digitale versie worden uitgebracht, wellicht is het mogelijk om op termijn de papieren versie te laten vervallen. De inzet is om ieder geval een minder omvangrijke begroting te presenteren (nu nog ruim 450 pagina's, vergelijkbare gemeenten hebben een begroting van ongeveer 200 pagina's) en ook de mogelijkheid te bieden van doorklikken naar achterliggende stukken en/of belangrijke beleidsnota's. Wethouder Schroor heeft in het audit committee aangegeven dat een nieuwe digitale begroting voor 2016 mogelijk is.

Indicatoren

Uit een inventarisatie blijkt dat onze huidige gemeentebegroting wel erg veel indicatoren bevat, sommige programma's wel 26. De vraag is of dat voor de raad nog wel sturingsinformatie biedt. Het idee in het audit committee is om in ieder geval minder

Onderwerp Besluitpunten audit committee bijeenkomst 21 januari jl.

indicatoren te gebruiken, maar dan wel indicatoren die echt iets zeggen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen prestatie-indicatoren en effectindicatoren, die beide in de begroting gepresenteerd kunnen worden. Het is ook denkbaar dat de raad meedenkt over de in de begroting te hanteren indicatoren. Nadere uitwerking van dit onderdeel moet nog plaatsvinden.

De betrokkenheid van AC en raad

Afgesproken is dat het audit committee betrokken blijft bij de verdere uitwerking van de plannen.

Wat de bovenstaande punten betreft, kan het audit committee zich in principe vinden in de voorgestelde keuzes. Heel belangrijk is dat de kwaliteit van de informatie, de toegankelijkheid en leesbaarheid van de nieuwe begroting een verbetering laten zien. De AC-leden willen ook graag inzicht blijven houden in de kosten van activiteiten, die aan de orde kunnen stellen en met wijzigingen kunnen komen.

Aan de raad zal in maart een voorstel worden voorgelegd ten aanzien van de hierboven genoemde punten. Omdat het hier om vrij fundamentele keuzes gaat en het belangrijk is dat de raad goed wordt meegenomen, zal er een extra presentatie aan de raad over de genoemde thema's worden gegeven op **maandag 2 maart a.s. van 19.00 – 20.00 uur** in de oude raadzaal. U wordt hierbij van harte uitgenodigd voor deze bijeenkomst.

De stresstest

Vanaf 2012 heeft de gemeente met ondersteuning van de accountant twee keer een stresstest laten uitvoeren op de financiële positie. Het gaat hierbij om het krijgen van inzicht in de effecten van een slecht-weersscenario op verschillende onderdelen van de gemeente, zoals de grondexploitaties, de algemene uitkering en de invloed van (stijgende) renteontwikkelingen. Daarnaast laat een stresstest zien welke flexibiliteit in de (meerjaren-)begroting beschikbaar is om nadelige effecten van een dergelijk scenario op te kunnen vangen. Vorig jaar is afgesproken om de stresstest een keer per vier jaar uit te voeren en het coalitieakkoord als uitgangspunt te nemen. Dit voorjaar zal de stresstest worden uitgevoerd en bij de voorjaarsbrief wordt deze aan de raad aangeboden. Naast de bovengenoemde onderdelen, de zogenaamde stressvariabelen, zullen dit jaar voor het eerst ook de bezuinigingen, het parkeerbedrijf en het sociaal domein worden meegenomen. Het audit committee heeft ingestemd met de voorgestelde aanpak en ziet het resultaat graag tegemoet.

Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief, dan kunt u uiteraard altijd contact opnemen met voorzitter Inge Jongman of secretaris Peter Kommerij. Voor meer informatie verwijzen we u naar het verslag van deze AC-bijeenkomst.

Met vriendelijke groet,
namens het audit committee,

P.A. Kommerij, secretaris.